

KULTURÁLIS, MŰVÉSZETI TANYÁK VESZPRÉM MEGYÉBEN

Van egy megye Magyarországon, a Dunántúl közepe táján. Úgy hívják, hogy Veszprém megye. Déli szegélye az északi és keleti Balaton partvidéke, az északi a Kisalföld eleje (másfelől nézvést a vége?), középtűt, harántiránt, a Bakony-hegység különböző vonulatai húzódnak. Határai többször változtak a történelem során, tehát „bekeríthetetlen”. A megfagyott, fenséges vulkáni maradványok, a tanúhegyek Balaton-felvidéken, a szelíd bakonyi mészkő és dolomit magaslatok, s a milliónyi fényjátékban tündöklő tó egy pillanatra sem hagyják nyugton az ide utazók és az itt élők tekintetét, képzeletét.

A nemrég várossá nyilvánított Devecserrel együtt immár tíz városa vagyon, s a kétszázötvenöt községe közül hatvanhárom ezer alatti lélekszámú, ily módon az urbanizálódás mellett az aprófalvas településszerkezet jellemző a megyére. Sok szép, titkokkal, hagyományokkal átszótt Balaton-felvidéki, Káli-medencei és bakonyi falva a közelmúltban éppen csak megmenekült a végső romlástól vagy elhagyatottsága miatt szinte eredeti állapotában konzerválódott.

A nép errefelé is sokféle, jószágával-rosszaságával együtt eltérő jellemű, aszerint, hogy miként élte meg a maga szűkebb vidékébe zártságát, szerencsésebb vagy keserveesebb sorsát. Hadimegyének is titulálták némi rosszmájúsággal – nem csak az oroszok nagyszámú és hosszú táborozása idején, hanem előtte, s kultúráltabban mostanság is, hiszen Őfelsége I. Ferenc József országglása idején éppúgy hadi (gyakorló) terep volt Várpalotától egészen (az azóta Zala megyéhez visszacsatolt) Keszthelyig terjedően, s NATO-tagjelöltként újra gyakran táborozgat errefelé mindenféle náció katonája.

Megyeszerte, de különösen a kies Balaton-felvidéki, alkotó tanyázásra kiváltképp alkalmas szegleteken sok a „telepes” művész. Jó néhány közülük végleg ide költözött, itt él, alkot; olykor nem kis fejtörést okozva a törzsökös helybélieknek, a támogatásukra hivatottaknak vagy arra stallumuk okán így vagy úgy kötelezetteknek. Ám éppen ez teszi igazán izgalmassá, örvendetes módon nem egykönnyen áttekinthetővé honunknak ezt a fertályát.

A kultúra, a művészetek kálváriajárásai, út menti korpuszai figyelmeztetnek arra, hogy van sajátosan magyar, mégis európai út, amely nem feltétlenül az autópályák hosszában, benzinkutak és autószalonok számában mérhető.

Balatonkenese, Magyarpolány, Kapolcs, Salföld, Balatonfüred, Sümeg, Várpalota, Zirc, Ajka, Tapolca, Devecser, Balatonalmádi, Pápa és Veszprém, a megyeszékhely, valamint sok más, név szerint helyszűke miatt fel nem sorolt település szellemi, művészeti műhelyei a volt és a jelenkori hadiutakat szép lassan, de szívósan szelídítik – remélhetően élesebb kanyarok nélkül, a jövő évezredbe nyúlóan.

Mindebből kaphat egy kis ízelítőt a SZÍN jelen számának olvasója. Bízom abban, hogy nem csalódik!

(Széki Patka László)

